

1CO

Taa uussa

¹ Bulus wa dahavant kiyava nəg kə zər bəlga Yesu Kəristi də naaga Daadamazhigəl, ard zəraabamiyam sastanis.

² Da vak uudaha Daadamazhigəl kwar ma kurinti, ard da vak lii dahavtərant kə gata Kəristi Yesu, əmtad də lii aandzu ta kwara kwar dzugazhəgəla ma daaga yesu tləkatəga yaazhigəlamiyama, baz yaazhəgilatəra ard kəmyam badəmma.

³ Hərərra ard gabər vak Daadamazhigəl Daadamiyam ard Yaazhigəl Yesu Kəristi da vakarluwa.

Tagghartag nə Bulus kə uus kə Daadamazhigəla

⁴ Ən tagar uus kə Daadamazhigəl ba kəla həng kwakyarvad kuurama, adəbad hərər vəlakur nə iin tədvad Yesu Kəristi.

⁵ Adaba tədvad iina, vəlakurvələg nə ud kə hyahhər aandzu takwar kə gyaba, tədəvad taa ghaiya ard səgasərgər badəmma.

⁶ Bandkwa haiyavant nə shiidamnd təghər Kəristi mataatakaruwa.

⁷ Mbakyarvad kwaha maay nə dəgiti vəlakurbi nə Daadamazhigəl tədvad shəkwan biya, bandkwam fa gyi nə uuram am paka saaya Yaazhigəlamiyam Yesu Kəristi.

⁸ Da fəkurnaafəg nə Yaazhigəl kə ndzəda tangw dat ghaala shifəgaruwa, adaba am da nal kə lii maay də haip ma sartən da saay nə Yaazhigəl Kəristi.

9 Daadamazhigəl kwa ḥaahakurət da 6a hudir əmtad də Zəran Yesu Kəristi Yaazhgəlamiyama, uuda jiirjiir nə iiina.

Tagwazhatagwazha ma lii gatəga

10 Ən ghaalakuram zaarabahara, mbakyarvad ḥaaga Yaazhigəl Yesu Kəristi, haiyamanthaig də zaraabaharuwa, aandz maay nə tagwazhatagwazh ma taatakaru biya, am dzant kə ghəraru vak palla, dzamaghəraru ndakwi vak palla.

11 Zaraabahara, adaba taghwatag nə lii ma hənyaha kuluwi taakiya, məng nə mbaṣaghai ma taatakaruwa.

12 Dəgiti ən tlətləg nai, iin taakiya, ma kwararuwa taa dəgaan shahha, kwan taakiya, “Ən dəga Bulus naiya,” kwan taakiya, “Ən dəga Afulus naiya,” kwan taakiya “Ən dəga Kefasa,” kwan dlaba taakiya, “Ən dəga Kəristi naiya

13 Mbats tagwavəmtagw nə tləkatəg shahshaha? Əmtsaəmtsəg Bulus tə tləba hərtəg kwakyarvad kuurama? Nii 6aga kuura də ḥaaga Bulus ha nə-uud kə tsufəgi?

14 Ən tagar uus kə Daadamazhigəl 6aganarai aandzu war makuuram kə tsufəg biya, ba kiribus ard gayus.

15 Mbakyarvad kwaha maiy watag da tag takiya 6agakuura də ḥaagar nə uud kə tsuufəg biya.

16 Dzamanadzaməga 6aganara 6ag dləb kə yaha istafanus kə tsuufəga, ma juujəg ba kə yaha Istafanusa maay nə uudahii tlər 6agantəra naiy biya.

17 Bəlakutbi nə yesu mbakyarvad tsuufəg biya, 6elakut mbakyarvad taa əlbəg marawa, dlaba də

dabariya uuda dəg shig biya. Adaba aada pəlwai nə nəghəggə ndangngəra əmtsəga yesu tə tləba hərtəg biya.

*Tləkatəga ndzədəa Daadamazhigəla ard
dabariyana*

18 Əlbəga hərtəga, əlbəga ghwađ nə iin vak lii gata duula əmtsəga, adaba vaka miyamən katakiyamətkatəg nə uudna, əlbəga katəga ndzədəa Daadamazhigəla.

19 Adaba viinda viindan taakiya, “Ənda badzəgaan kə dabariya lii taaki ar məng də dabariya.”

20 Aitsa mər nə lii də dabariyəni? Ar mər nə lii taakiya ar tsaga adzahadzahi? Ar mər nə lii taakiya ar sərgasərg kə dəgitah badəmni? Mbats maradai nə Daadamazhigəl taakiya, dyəmdyəma lii də dabariya kwan kə duniya ba dlagər nə iina.

21 Adaba ma tag nə dabariya Daadamazhigəla, uudaha duniya ar sərgai kə Daadamazhigəl tədvad dabariya biya. Dlakulvakwaha, dzəghakakadzərg nə Daadamazhigəl kə lii da katəg nə iin kwa fardəghərtfəg tə iin tədvad taa əlbəg marawa kwa ma zharg nə uud maay nə tlərani.

22 Yahudaha ar na ma marvətərdan nə dəga sərga, helenaha dləba ar gata sərga dabariya.

23 Kəm taa əlbəg marawa tləkatəga kwa əmtsan tə tləba hərtəga kwa nal kə duula mbədəg kə yahudaha, dləba dəga dlagər vak lii ar yahudah biya.

24 Ndzədəa ard dabariya Daadamazhigəl nə tləkatəg da vak lii ar yahudaha ard kwa yahudah biya,

25 Adaňa dəgiti ma zharga nə uu mandki dlagər wa 6aga nə Daadamazhigəla, juujig kə dabariya uuda, dəgiti ma tlatləg nə uu hətsalhətsəg nə Daadamazhigəla juujig nə iin kə ndzəd uu badəmma,

26 Dzamamnadzaməg kə ndzəganaru ma sartən dəhakurt nə Daadamazhigəla, ba kyəkwah ma kūram nə lii də dyəmdyəma ma zharəg nə uudaha, bakyəkwah dlab makuuram nə lii həkyə kwarəg dyaka, bakyəkwah nə zarha lii dyadyaka.

27 Kəsghaakakəsəg nə Daadamazhigəl kə dəgiti tlatləg nə uu taakiya dlagəra, adaba tsətəra kə zhirw kə lii də dabariya duniya, kəsghaka kəsəg nə Daadamazhigəl kə dəgiti zharg nə uudah mandki hətsalhətsəg nə iina, adaba tsətəra ku zhiruw kə lii də ndzədfa.

28 Dəgiti kəsghant nə uu mandki maay də ndangbiya, aandzu maay tləraniya, aandzu kwa maay nə dəgiti tukvakaibiya, iin wa 6ag nə Daadamazhigəl kə tlər dəvakai kiyava dagnan kə dəgiti zharg nə uu mandki məng tlərana.

29 Bagabag nə Daadamazhigəl kwanahaan badəmma haik naaghər kə uudaha dəgshiga təvuukwa Daadamazhigəla.

30 Daadamazhigəl wa fafəg kwa namal nə uram kə dəga tləkatəg yesu, Daadamazhigəl dlab wa haighant haig kə tləkatəga nal kə dabariyamiyama. Tləyamkəna tədvad iin nə miyam kə jira Daadamazhigəla ard katəgana.

31 Mbakyarvad kwaha, band kwa viindviidan ma kakada Daadamazhigəl taaki, “Badəm dadda kwa tsa kusgha aa 6ag bat yaazhigəla.”

2

Əlbəg təghər kə tləkatəga kwa hərtavəthərtəga

¹ Ma sarta kwa danəvnai da vakaru da tagakur əlbəga Daadamazhigələn zaraabahaara, tagankur bi nai də sərgasərgəra ard markura dabari biya.

² Adaba ngudənant ngudəg ma ərvədmahuddar taakiya, ma sartən ən da ndzəga nai əmtad də kuumramna, ən da maay tsagkur aandzu ndau biya, ba əlbəg təghər kə yesu tləkatəga, kwa hərtavət hərtəga.

³ Sagawar ba zəngw da vakaruwa ən maay ndzəd biya, təg nə vəghara mbakyavad dladlawura.

⁴ Əlbəgara ard əlbəg marawa dzavəmbi nə iin də pattakurama ma markuura dyəmdyəmər biya, bamma aa ndzəvəm də ndzədə shidkwa caccuwanacaccuwana,

⁵ Adaba haik fadghər kəskuuram tə dabariya uu-daha, bamma tə ndzədə Daadamazhigəla.

Dabariya Daadamazhigəla

⁶ Bakəvakwaha kəm taa əlbəg də dabari kə lii ghubarara ghbarg ma fadghəratəra, iin wa dabariya hulfakwan kə zaman biya, dlaşa də dəga hulfa lii kwara kwan kə zaman kwa da məng ghaala kwargatər biya.

⁷ Kəm taa əlbəga dabariya Daadamazhigəl shəbəshəban, dabaritan kwa ndza shəbəshəban ba wura, iin dabariya Daadamazhigəl kwa fa nə iin ba wurwura lakwti kə fazha duniya adaba fəkiyamara nə uuda.

⁸ Ma lii kwara zaman ndakwana maay wa da nəghəgaka nəghəg kə dabariyan biya, akwama nəgharaaka nə iitəra, maa hərtarət bi kə yaazhəgəl əmkyadyək biya.

9 Band kwa viindaviindan taakiya, “Badəm nə dəgiti fatəra nə Daadamazhigəl kə lii waig nə iina maay nəghanəghəg biya, maay nə daadakwa tapghani tapəg kə cəngacəng biya , dlaşa maay nə daadakwa tapghana kə dzamaghər təghər biya.

10 Marakiyamnda marəg nə Daadamazhigəl kə kwanahaan kə dəgitah tədvad shidkwan cacuwana cacuwana, adaba shidkwa cacuwana cacuwanan wa gata shiga dəgita,baz dəgaha Daadamazhigəl kwa dəmdəm kə nəghəgaka nəghəga.

11 War wa sərgasərg kə dəgiti ma ərvidmahufa uudan ma maay ba iin də ghəranbiyi? Bandkwah dlaşa, maay wa nəghəgakanəghəg kə dzamaghəra Daadamazhigəl biya bama iin də ghəraana.

12 Cauwamnda shidkwa duunibi nəmnd biya, cauwamnda shikwa cacuwana cacuwana vak Daadamazhigəla, kiyava nəghəgakanəghəg kəskəmnd kə dəgitahi vəlakəmnd ba gyagyaana.

13 Kəm tagkur kwanaahaan kə dəgitaha, də əlbəgahi tsagav də dabariya uudbiya, kəm tag də shidkwa caccuwanacaccuwana, tədvad taa dəgahaa shidkwa cacuwanacacuwana kə lii dəgaha shidkwa caccuwanacaccuwana.

14 Daddakwa shidkwa Daadamazhigəlbi wa 6a tlər dəvakai biya, maay cauwa dəgaha shidkwa caccuwanacaccuwana Daadamazhigəli, adaba dlagər wahiin vakana, da nəghəgaaka biya, adaba nəghvaka tədvad shidkwa Daadamazhigəl nə dəgitaha,

15 Daddakwa shidkwa Daadamazhigəl wa 6a tlər də iina, tlatləna tlatləg kə dəgitaha badəmma,maay wa tsagarnəstsag biya.

16 “Warwa sərga sərgasərg kə dzamaghəra

yaazhigəl kwa da tsagarutsagi?” Dzam-agħeramiiyam kæk̡emyama dèga tl̥ekatəga.

3

Tsaghwaha ba tl̥era Daadamazhigəla

¹ Zaraabahara, ən tagkur da bi nai kə əlbəg band kwa ən tagtər nai kə lii də shidkwa Daadamazhigəl biya, bamma band uudaha duniya, band zarhah vuunj ma gata tl̥ekatəga,

² Għelankur għelieg nai də ghwaya watla, də kaffi kwa dək dək biya adaba tlamalbi kə zaa kaffi dək dək biya, bakəvakwaha tlamalbiya.

³ Adaba gwastəna am ba dlab 6a dəgiti naag nə vəghəgħa, akwama am ba dlab 6a shəlgakava, am uushava də zaraabaharuwa, mbats am ba dlab 6a dəgiti naag nə vəghəgħa biya, adaba am 6a tərahi naag nə vəghəgħa.

⁴ Mbakyarvad kwaha akwama tagatag nə uudan taaki, “Ən dèga Bulus naiy amaa,” kwatlern dla 6 taaki, “Ən dèga Afullus amaa,” mbats tl̥era vəghieg wam marg nə uuram biya?

⁵ War nə Afullusini? War nə Bulusi? Mbats ba lii 6a tl̥er kalti biya, kwa famdəghħert nə uuram tədvad iit̥erya, ma kwaraatiera bad hulfa tl̥eri aa vəlgar nə yaazhigəlan biya?

⁶ Riyanariig naiya, pədghar yu nə Afullusa, ba Daadamazhigəl wa da fəgara għubarg kə dəgiti aa riiva riiga.

⁷ Mbakyarvad kwaha daddakwa riiga də riiga, ard daddakwa pədghar yuwa maay nə dəgiti tuuk vakai nə iit̥er biya, bamma Daadamazhigəl pall kwa fəgħara għubarəg kə dəgiti aariivana.

8 Dadda riiga, ard dadda kwa pədghar yuwa ba tləraatər palla, adaba ma kwaratəra da tləkənatləg kə dəgshiga tləraana.

9 Adaba kəm tsahwahaha 6a tləra Daadamazhigəl nəmnda, kuurama am guuha Daadamazhigəla dlaşa ndərgaana.

10 Tədvad herərra Daadamazhigəl kwa vəlghwa nə iina, fanarzhafəg kə ndərg band daddakwa dyaghə kə ndərga, kwatlərn dlaşa ndərg təghəraana. Barari kə dadda ndərg fa hyəmiya tə hulfa ndəgi kwa da fəgara nə iin təghəra.

11 Adaba maay nə dadda kwa da fəgaraa kwatlər kə ndər shah kwa juujig kwa fəvanən biya, kwa iin nə Yesu Tləkatəga.

12 Akwama ndərandərg nə uudan da təghər kwa favarzhan də adawanna, aandzu ma agwallela ma də akurahi kwa ndanga, ma də dakara ma də kazhakwa aandzu də ghuuva,

13 Da nəghəva nəghəga nə tləra aandzu kwar kə dadda ndərga, da marazha sagal daghuvalana, adaba da marava də kara aandzu tləra wara, dlaşa kaar wa da səra tləri 6aga nə uudana.

14 Akwama ngərdətbi nə ndərgən favara dat ghər kwa favarzhanən biya, daddakwa 6aga kwan kə ndərga da tləkənatləg kə dəgshigaana.

15 Akwama ngərdət ngərdəg nə tləriina, daddakwa ndərgiina da hubəgan kə dlaşa aandzu ba da tləkənatləg kə katəga, band daddakwa dəgal matataka kaara.

16 Mbats amm sərgai taaki am guda Daadamazhigəl nə uuram biya, dlaşa shidkwa Daadamazhigəl wa ndzəga makuuram biya?

17 Badəm nə daddakwa badzəda guda

Daadamazhigəla, da badzəgaan dlab
nə Daadamazhigəl kə iina adaba guda
Daadamazhigəla cacuwana cacuwanan nə iina,
dlaba kuuram nə gudiina.

¹⁸ Aa valdabi nə uudan kə ghərani, akwama tlətləgaan nə uudan ma ghəran taaki dadda dabari nə iin hulkwa dəvakai nə duniya, aa nədal nəg kə ghəran band dlaga mbakyarvad nal kə dadda dyəmdyəma.

¹⁹ Adaba dyəmdyəma kwan kə duniya dlagər vak Daadamazhigəla, mbakyarvad viinda viindan taakiya, “viigan kə lii də dabariya baz dyəmdyəmatəra.”

²⁰ Viindaviindan dlab ma kakkada Daadamazhigəl taakiya, “Sərgasərga nə yaazhəgəl kə dzamaghəra yaa daddaha kwad dabariya taaki maay nə tləraani.”

²¹ Mbakyarvad kwaha aa tsibi nə uudan kə kushəgh də uud biya, adaba badəm nə ba dəgaruwa.

²² Aandzu Bulusa ma Afullusa ma Kəfasa ma duniya ma shifəga ma əmtsəga ma dəgitahi ndakwana aandzu kwa da təvuukwa badəm ba dəgaruu nə iina.

²³ Adaba am dəga tləkatəg nə uurama, dlaşa tləkatəga dəga Daadamazhigəla,

4

Lii 6a tləra tləkatəga

¹ Da sərkəmnda ka ənkwan nə uud kəm lii 6atləra yaazhəgəla, kwavəlatər nə Daadamazhigəl kə langyi sərga jiirahan kwa shibashibanna,

² Adabad kwaha baraari kə lii həkya langyi ar nal kə uudaha jirjiira

3 Dəgit dyək bi vakar ma ba kuuram wam da fəshakaiya, aandzu mada fəshakai nə uu mat zharga ndzəgana uuud, kai bi wada fəshaghərar biya.

4 Ən sərgabi nai mbatak ən məng də haip biya, bakəvakwaha nal bi taaki ən maay də haip ba ləngngi ləng biya, yaazhəgəl wada fəshakaiya.

5 Mbakyarvad kwaha ghudamarbi kə shari kə uuud ma ғagabi nə sart biya, pakamant pakəga bamma səghawisəg nə yaazhəgəla. Iin wada marda dəgitahi shəbəshəban kwa ma gurtla, da tagdan dla6 kə dəgiti tlatləg nə ərvədmahuduudaha, təhalakwah wada caug aandzu ma ba war kə kalkala dəgshəgaan vak Daadamazhigəla.

6 Aici zaraabahara, əlbəg təghər kwanahaana nandal kə garav tə ghərarra ard Afullusa mbakyarvad kə uurama, kiyava tsagan kəskuuram kə əlbəg taaga taakiya, "Dzəvamabi kə dəgiti viindavi-ivdan biya," haik tsa kusgha kə palla ruwa də kwa tsagu n iin təghər k uuudana.

7 War wa tagaktag taaki juughujig kə kyalmahi?

8 Auwa agha dəvakai nəng kwa Daadamazhigəl bi wa vəlakakvələg biyi? Akwama bandkwah citsa, aujilbəg agha naa ghər mandki aa vələk gyagyanbi nə uuudti?

9 Adaba manzharg naiya, maradamarg nə Daadamazhigəl bat ғalafal taakiya kəm lii ғa tləra kəm dəga halla aandzu ma kə dəgita, band lii ghudavtərdan sharia əmtsəga, adaba namdalnəg nəg nəmnd kə dəgiti da fəg nə duni kə gyi təvakai badəm, baz zarha ғəlga Daadamazhəgla ard uuudaha.

10 Namdalnəg kə dlag mbakyavad tləkatəga, bakəvakwaha am də dabari nə uuram ma tləkatəga!

kém maay də ndzəd némnd biya kuurama am də ndzəda! fa zhiruw nə uuud tə kuurama, vélkémnd dlad nə uuda!

¹¹ Ndakwana njikémnd nə waiya ard andəla, əm maay fahaa sədav marawau biya, kalkémnd kaləg nə uuda,dlaba kém maay də hənyah biya.

¹² Kém ba ba tlər də ghəramémnda, akwama dahakémvadahəg nə uuda, kém fətəra kə bark dlakulyana, akwama vəlakémnd vələg nə uuud kə dlada, kém ba 6əsgaana.

¹³ Akwama tagaratag nə uudah kə dəga bandza daag tə kémnda, kém tagtərda kə əlbəg bad əmtakəra. Namndal nəg némnd band agagava,kwa naabi nə uuudha duni biya.

¹⁴ Viindankuura viindəg nai kwana mbakyarvad ənfəkuurdəm dama zhiruw biya, viindan kuura mbakyavad ən bəlkura kə magiya adaba am zarharr kwan waitər naiya.

¹⁵ Aandzu am bad lii tsaga dəgit ma tləkatəga kwa kədləvtərnabiya, am maay də daadah dyak biya. Ba jijia nanalnəg nai kə daad kəskuuram ma tləkatəga yesu tədvad lang kurda əlbəg marawa.

¹⁶ Mbakyarvadkwaha, ən ghalaakuurama tsagamtsag də kaiya.

¹⁷ Adabadkwaha 6əlanant 6ələg kə Timuti zərar da vakaruwa kwan waig naiya, haiyananthaig nai də iin ma yaazhəgəla, da dzamkurnəs dzaməg kə duuli ən gatəg naiy kə Tləkatəg Yesu, ard duuli ən tsagtər nai kə dlamakəlaaa lii gatəga.

¹⁸ Kəsarantkəsəg nə kyalmaharu mandki ən da maay dagau davakaru biya, baz naa ghəratər kə iitəra.

¹⁹ Akwama haighant haig nə Yaazhəgəla ən da

zəlmabi kə dagau davakaru biya, ən da səran kə hulfa ndzədī də vakai nə lii naa ghəraatərna, kwakyə əlbəgahaatər biya.

²⁰ Adaba tləkəsa Daadamazhigəla təvaghai biya, bamma tə ndzədaana.

²¹ Aitsa, auwama kəsgaka nə uurami, ən dagau davakaru də kiiñni, nii ən markurda kə wayakəvərhi?

5

Sharia kə lii 6a gwaragwara

¹ Ciinganaciing taakiya məng nə lii 6a gwaragwar makuurama, hulfa kwa maay 6agav aandzu ma lii sərgai kə Daadamazhigəl biya, məng nə daddakwa nadal uusa daddaan band uusaana.

² Baz tədə fədaavəgh kəskuurama! mbats, kalkalənbi kəskuuram un gda ərvədmahuda, am sədan kə daddakwa 6a kwa nə iin ma kuuram biya?

³ Aandzu ba ən maay əmtad də kuuram ma ndzəgana vəghbiya, ən ba əmtad də kuuram ma shidkwa cacuwana cacuwana. Ghudanarda ghudəg nai kə sharia kə dadda 6a kwan kə dəgitə ma daaga Tləkatəg Yesu aandzu ban maay əmtad də kuuram biya.

⁴ Akwama də dzahamvət dzahəga ən ba əmtad də kuurama, ard ndzəda Tləkatəg Yes,

⁵ Am vəlar kə shatanah kə uuda nə iina, aandzu ba badzada badzəg nə shatanah kə vəgha uuda nə iina, da katav nə shifəgaan davala fachiya Tləkatəga.

⁶ Tsa kushəghən am 6ag nə uuramna dəgit maraw biya, mbats am sərga biya, abi zər yist ba ənkyakwah wa fəgara kuburəg kə bruudiya?

7 Samdasəg kəmghura yista aa haipa kiyava nəg kə daala bruudi, ba jirjira band kwaha. Adaba 6agava 6ag nə kyuləga Zəra Mbakəllaka kiyava hwadaga haara kəssa ndzava hənyaha, iin nə Tləkatəga.

8 Mbakyarvad kwaha 6agiyam6ag kə hwadaga haara kəssamiiyama, də bruudi kwa də ənghura yist ma vakai biya, kwa dəga naiy kə uuda ard dəga 6a kəladər biya, bamma də bruudi kwal yista kwa iin 6a jirjira ard haigant haiga.

9 Viindankura viindəg ma wakitar taakiya hadambi ghər də lii 6a gwaragwar biya,

10 Ən taa kə hulfa gwaragwara kwan kə duni biya, ma lii 6a dlərməga, ma lii 6a gəlla, ma lii 6agarnəs k watənahər ghəllaha. Akwama band-kwaha barari am sagal ma tləra duniya.

11 Ən viindkur kwan nai taakiya hadambi kə ghər aandzu kwar kə zəraabi kwa gata Yesu ma ba 6a gwaragwariya, aandzu dadda dlərməg biya, ma dadda 6agar k watənahər ghəlla, ma daddakwa davaðava, ma dadda hu6a kya , ma dadda 6a gəlla, zambi kə kaf də hulf kwan kə uudah biya.

12 Au lambar də tətər shari kə lii ar dəgamiyyabiyi? Am da tətər bak zaraabahamiyam lii gatəg nə uuram kə shari biya?

13 Daadamazhigəl wada tətər shari kə lii dəgamiyyam biya, lagwamdalagw kə kəlaadin makuurama.

6

Aa dīiyar bi nə yaa dadda gatəg kə ghuunja zaraabahatə biya

¹ Akwama mëng ma kuuram kwa na da ñiiya ghuunja zëraabana, mbats, dëga zhruw bi kë iin langan da vaka taa shari kwar yaa dadda gatëgën biya, ma marau lang davak yaa dadda gatëg në iin biya?

² Mbats, am sërgabi taakiya yaa daddaha gatëg në lii da tëtër shari kë duni biya? Akwama ba kuuram wada tëgar shari kë duni tsautsa , am tëgai kë shari tëghèr kë dëgitahan ənkyëkwahahaan biya?

³ Amm sërgabi taakiya këmyam wada tëtër shari kë zerbëlgaha Daadamazhigël biya? Kyakadava dëgitahi ma kwan kë duuniyi kaciya?

⁴ Akwama dzëghadzëg në hulfa kwanahaan dë kuurama, aujibëg am lang davak kwa yaa dad-daha gatën biyi?

⁵ Tagandatag nai kwana mbakyavad am dëm dama zhruwa, aitsa, maay aandzu pal makuum ram në daddakwa dë dabari kwada 6adlëna 6adlëg ndzëgana zëraaba ard zëraab biya?

⁶ Aujibëg kaci kë dadda gatëg ñiiya ghuunja zëraaban da dama guda taa shari, kwa tëvuukwa yaa daddaha gatëg biyi!

⁷ Diiya ghuunja zaraabaha ruwëñ am 6ag në uu-ram na, abi hëtsamal hëtsëg në uuram əndkwahiina, ngulëm am fak kë huða zëkuruu në uud biya, dlaða am fa kë huða aandzu ma hutsakurvahutsëg në uud kë dëgahaaru biya?

⁸ Iin wan kwana, bakura kuurama am za dëga zaraabaharuwa, am hëkyä dëga uudaha, baz dëga zaraabaharuwa!

⁹ mbats, am sërgai taakiya lii maay 6a dëga jirjir biya ar da dëgaabi dama tlëkësa Daadamazhigël biya? Aa valkurdabi në uud biya adaba maay në

lii 6a gëlla, ard lii 6agarnës kwatënahër kë ghëlaha, ard lii 6a gwaragwara, aadzu ghulvahi hënna dë zëraabatër ghulva,

10 Ma gëllaha, ma lii dlërmëga, ma lii tsëtër në kya, ma lii davadaava, ma lii përda dëguuda, maay aandzu pallatër kwa da daadama tsëkësa Daadamazhigëla.

11 Ndza bandkwaha në kyalmaharu wurra, ndakwana barakuraka barëg në uuda, fakurafëg në uud ba cadlèdlë tëvuukwa Daadamazhigëla, dlëga ngëdlakura ngëndlëg nu uud sagal ma haipahahu tëvuukwa Daadamazhigëla ma daaga Yaazhëgëla Yesu Tlëkatëga, ard shidkwa Daadamazhigëla miiyama.

Galamgalæg kë Daadamazhigël dë vëgharuwa

12 “Haighwanthaig në uud kë dëgitsh badëmma” dlaña badëm bi në dëgitah kwa mëng në tlëran biya, “Haighwanthaig në uud, kë dëgitah badëmma”, ən nëgalbi kë Eva aandzu ma bau biya.

13 “Tavatëg në kaffa mbakyarvad huuddsa, huud dlaña mbakyarvad kaffa,” ba Daadamazhigël wa da ghyëhtërghyëhga ba bërkuds, 6agava mbakyarvad gwaragwar në vëghë biya, mbagava mbakyë tlëkatëga, tlëkatëg dlaña mbakyarvad vëghëgha.

14 Ciighant ciig në Daadamazhigël kë Yaazhëgël ma gëtlaha, bandkwah dlañ në miiyama da cikiyamciig në uud tëdvad ndzëðaana.

15 Mbats, am sërgabi taakiya vëghëghaharuwa uuhiyaha tlëkatëg biya? Ən haigant biya, ən kësant kë uuhiyaha tlëkatëga ən nëdal kuubiya karuu biya.

16 Am sərgai taakiya badəm daddakwa matləgant vəghəghan də karuuwa narial nəg kə vəghə pall biya? Adaba viindaviindan ma kakkada Daadamazhigəl taaki, “Ba bərkudatəra narialnəg kə vəghə palla.”

17 Badəm nə daddakwa matləghant matləg kə ghəran də tləkatəga narialnəg kə ma shidkwa cacuwana cacuwananna.

18 Duwamars duug kə 6a gwaragwara! badəm nə haipi 6ag nə uuda dzavəmbi də vəghanbiya, adaba dada gwaragwara 6agar haip kə ghəraana.

19 Am sərga bi taakiya vəghəgharuwa guda shidkwa cacuwana cacuwananna kwa makurama , dla6a vak Daadamazhigəl biya? Kuuram bi wam də ndzəd tə ghəraruu biya.

20 Səgwara də səgw nə uuda pəlavapələga. Mbakyarvad kwaha galamgaləg kə Daadamazhigəl də vəgharuwa.

7

Dlad təghər kə kəssa uusa

1 Aiciya, təghər kə dəgiti viindama nə uurama, 6agabag kə maraw ndzan nə uud kwal kəssuusa.

2 Adaba haik 6a gwaragwar kəskuurama, ma kwar kə ghulva aa kəssəg kə uusaana, bandkwah dla6 nə uusa aa ndzandzəg də zhiilaana

3 Aa vəlarvələg nə zhiil kə vəghaan kə uussaana, bandkwah dla6 nə uusa aa vəlarvələg kə vəghaan kə zhiilaana.

4 Adaba maay nə uus də ndzəd təghər kə vəghaan biya, bamma zhiilaana, bandkwah dla6 nə zhiila maay də ndzəd təghər kə vəghaan biya bamma uussaana.

5 Aa piyardabi nə palaru kə uuud pal biya, bamma am haigant nə uuram kə tsaha həng kiyava fa ndzəd kəskuuram ma ndzəgwazhəgəla. Təhalakwaha am gwiya matlavva, aa valkurdabi nə shatanah akwama am maay fa huuđ biya.

6 Shawari wan vəlkurnaiya, barari biya.

7 Akwama badfəm nə uuud band kaiya, ma bawara bad vəlga sərgasərgi aa vəlgar nə Daadamazhəgəlaana kwana vəlava shah də kwaha.

8 Ma ɓagaň kə marau maraa ndzan band kai nə lii kəssarubi kə uusa ma zhiil biya, ard lii ətsahatəraa nə zhiila.

9 Akwama ar fəgabi kə huud biya, aa kəssar kəssəga.

10 Lii kəssaru kəssəga, ən tagkurtaga, kai bi wa tagan biya, Yaazhəgəl wa tagatag taakiya, aa tag-wzha bi nə uus də zhiilan biya.

11 Akwama tagwazha tagw də vakaiya, aa gwiya kəsbi kə zhiil biya, aa gwiya dəg daa da vəgya zhiilaana, aa gwiya lagw bi nə zhiil biya.

12 Təghər kə kyalmah dlaňa, kai wa tagana, Yaazhəgəl biya, akwama məng nə zəraab dadda gatəg kwa də uusi maay gata yaazhəgəl biya, haighanthaiga ndzərandzəg əmtada, aa lagwda biya.

13 Akwama məng dlaň nə uusa kwad zhiila maay gata Yesu biya, haighanthaig ndzəra ndzəg əmtada, aa tagwzhabi də vakai biya.

14 Tagandataq naiy əndkwaha, adaba zhiila kwa maay də fadghər biya, ba cuwadad nə iin tədvad ndzəgan əmtad də uusaana, bandkwah dlaň nə uusi kwa maay də fadghər biya ba cuwadad nə iin tədvad ndzəgan əmtad də zhiilaana, akwama maay

əndkwah biya zarharuwa ar da maay cuwadad biya, ndakwana ar da cacuwana cacuwana.

15 Akwamana tagwzh nə daddakwa maay gata Yesu də kwa gata Yesu, aa tagwarkəva tagwa, maay barariya ndzgan əmtad kə daddakwa gata Yesu ma ghulva ma uusa də kwa maay gata Yesu biya, adaba dahakiyamit kiyava ndzəgana lapiyər nə Daadamazhigəla.

16 Kəgh uusa, agha sərgasərg mbatak kəgh wagha da kata zhiilaagha? Kəgh zhiila, agha sərgasərg mbatak kəgh wagha da kata uusaagha?

Hulfa ndzəgani naag nə Yaazhəgəla kə bagaana

17 Ma bawara aa ɓag kə ndzəgaanan band kwa naag nə Yaazhəgəla aandzu takwar kə ɗuula, kwa daaghant nə Daadamazhigəl kə bagaana. Adzahadzahi ən vəltər naiy kə lii gata Yesu baðəmma.

18 Baðəm nə daddakwa daagant nə Daadamazhigəl, kwa ndza ɓagavara ɓag nə aghuvaca, agwiya gat bi nal band dadda kwa ɓagavara biya. Kwa daaghant nə Daadamazhigəla, kwa ndza ɓagavarabi nə ghuvac biya,aiciya, aa tag bi taaki bamma ɓagavara ɓag nə aghuvac biya,

19 Bagabagan nə aghuvaca, ɓagabi nə aghuvaciya,maay nə dəgiti tuukvakai nə iini, tsufa adzahadzaha Daadamazhigəl wa marawa.

20 Ma bawara aa ndzandzəg ba tə dəgiti dahavant nə iina,

21 Akwama ndzagha Eva nəg ma sartakwa dahakət nə uuda, ndavbiya. Magha ba tləkəna tləg kə ɗuula kwara ghəragha agha bagan kə də vakaiya.

22 Badəm nə daddakwa ndza Eva nə iin, ma sartakwa dāhghant nə Tləkatəga, madlabi nə iin Eva biya, dəga tləkatəg nu iina. Bandkwah dlaš nə dad-dakwa ndza dāhavant ma sarta kwa tləkənatləg nə iin kə kwara ghəra, nalnəg nə iin ku Eva Tləkatəga.

23 Sugwakuraa suug nə uud ba pərra, namal bi kə Eva uudah biya.

24 Aici zaraabahhara, ma hulfa kwar kə ndzgan wa ndzamvakai nə uudan ma sartakwa dāhavant nə iina, aa ndzandzəg bandkwh əmtad də Daadamazhigəla.

Lii kəsaruubi kə zhilla ard kwa rəruuwa zaala-hatəra

25 Əlbəg təghər kəmghwasahi kəsaruubi kə zhiil biya, tag ghwabi ni Yaazhəgəl kələb təghər kə iitə biya, ən taa dəgiti ma ghərar nai taakiya haiyakuthaig nu uud kəskaiya, tədvad zhəwadaala Yaazhəgəla.

26 Manzharg naiya 6agabag kə marawa kə uudan ndzan bandkwaha kwal kəsguu uusa, mbakyavad sarta dlaš wa ndakwana.

27 Akwama kəsgħuu kəssəg kə uusa, lagwbi dagal biya, akwama kəssghubi kə uus biya, kəsbiya.

28 Adaba dadda kwama kəssuukəskəg ku uusa, haip biya, dlaša akwama kəssuu kəssəg nə dugħwa kə zhiila, haip biya. Bakəvakwaha, badəm nə lii 6agarabag kə auraiya ar da huča dlaša ma ndzəganatəra, mana naag nai ən ngəkura sagal ma dlaša.

29 Dəgiti ən tlatləg nai əndkwahiin zaraabahara, adaba hərz nə sart kə ghyənnga. Ciigət ndakwana, lii 6agarabag kə auraiya aa nardalnəg kə ghəratər band lii 6agarai kə aurai biya.

³⁰ Lii də badzəga ərvədmahuda aa naralnəg band lii ar maay də badzəga ərvədmahud biya, lii ar hwadag aa naralnəg band lii ar maay hwadag biya, dlaşa lii səgwa dəgita ar naralnəg band lii maay aandzu ndaubiya,

³¹ Lii ғatlər də kadlanga duniya, aa farbi kə ghər də iitər biya, adaba duuniina, da ghyəngga.

³² Mana naag nai mamma ngədlan sagal ma ndzama dəgitaha. Daddakwa kəssuubi kə uusa nndzama ba əlbəga Yaazhəgəl ba vaivaiya, kwa da ciinguciing nə Yaazhəgəl kəmtakəraana.

³³ Adaba daddakwa kəssuukssəg kə uusa ndzamgan kə dəgaha duniya, kwa da fəgara uusaan kə ciinga əmtakəraana.

³⁴ Tagwazhztagh nə ghəran hutsəg buwa, Uusi kwa kəssuubi kə zhiil biya, ma dughwa nə iina, ndzama əlbəga Yaazhəgəla ba vaivaiya kwa da nəgalnəg nə iin kə cacuwana cacuwanan tədvad vəgha ard gatəga. Uusi kwad zhiila ndzama dəgaha duunita, kwa da fəgara zhiilan kə ciinga əmtakəraana.

³⁵ Naa tagkur kwana mbakyavad da məlkuru mələga, kwakyavad ən mbukurars biya, adaba ma nal nə ndzəganaru kə marauwa, kiyava bagarnəs k watnahər kəsskuram kə Yaazhəgəl kwa tagwzhatagh nə ghəraaruwa.

³⁶ Akwama taatəg nə uudan kə langyi də dughwa kwa tlaltləg kəssa zhiila, dlaşa ma zharg nə iina ғagharai kə dəgit kalkal biya, təhalakwa kəmgan nə iin ba vaivaiya, aa kəssəga. Ma nalnəg ndkwaha, haip biya.

³⁷ Ma ndzagħana ndzəməg ma ərvədmahudan taakiya, barari bi kə iin kəssəgan biya, dlaşa

fadəm fəg ma ərvədmahudan maay kəssgaan biya, ba kalkalla.

³⁸ Mbakyavad kwaha daddakwa kəssguu dughwi kwa taa nə iin kə langyi kəssgaana, bagaabag kalkalla. Daddakwa kəssuubi ma juujig kə iina.

³⁹ Aa tagwzabi nə uus də zhiilan ma ba də shifəg biya, akwama əmtsaəmtsəga nə zhiilaana, kəssgan kə zhiili naagant nə iin, bama dadda gata Yaazhəgəla.

⁴⁰ Akwama tə naagara ,ma da ciinguu ənkwaha nə iin kəmtakəra ma ndzaandzəg bandkwaha, adaba man zharg naiya ən də shidkwa Daadamazhigəla naiya.

8

Dəg zhəga kwa vəlvar kə ghəllah

¹ Aiciya, təghər kə dəg zhəgi kwa vəlvar kə ghəlla, kəyim sərgasərg badəma miyyama kəyam ba dəmdəmma, dəmdəmər wa fəgara naa ghər kə uuda, wayaakəvəra fəgara sərgasərgəra.

² Badəm nə daddakwa zhara taakiya mandki sərgasərg kə dəgitah badəmma, bakəvakwana sərgai kə dəgiti marauwi biya.

³ Badəm nə daddakwa waigan kə Daadamazhigəla, sərgasərg nə Daadamazhigəl kə iina.

⁴ Aiciya, təghər kə zaa dəg zəgi kwa vəlvar kə ghəlla, kiyam sərgasərg taakiya, badəm ma duuniya , maay nə dəgita tuukvakai nə ghəllah biya, dlaşa kiyam taakiya Daddamazhigəl ba palla, maay nə watlərn biya.

5 Aandzu ba məng nə dəgitahi sahvətər də “daadamazhigəlah”ma magħəzhigəla ard ma duuniya, adaba məng nə daadamazhigəlaha ard yaazhigəlah ba dyaka.

6 Bakəvakwaha, ba pal nə Daadamazhigəl kəskəmnda. Kwa iin Daadamazhigəla Daada kwa badəm nə dəgitah dzəghar ba vakaana, Kwa kiyam ndzəgan nə miyam kwakŷarvad iina, Yaazhəgəl ba palla, iin yesu tləkatəga, kwa badəm nə dəgitaha dzəghar tədvad iina, dlaba kiyam ndzəgan tədvad iina.

7 Bakəvakwaha badəm bi nə lii sərgasərg kə kwan biya, adaba gwastan ba dlاب nə lii narətnəg kə ғagarnəs kwatənhər kə ghəllaha ar tlathla taakiya dəgzəgi ar zəg nə iitərna dəga ghəlla. Adaba ғagara bi kə ndzəd ndan biya, mar zharg nə iitəra mbadarambəg tədvad zaa dəgħħəga.

8 Səkiyamnda bi nə dəg zəg hərz da təvəgh kə Daadamazhəgəl biya, aandzu ziyamuu biya, gulkiyama biya, aandzu ma ziyamuuziga fakiymarna biya.

9 Famfəg kə hyəmiya aa nalbi nə kwara ghəraru kə duula ғa haip kə lii hətsahətsa nə fadghəraatər biya.

10 Adaba ma nəghəkak nəghəg nə kyalma uudah kəskəghən agha sərgasərəg kə dəgitən agha zaa kaffa ma guda ghəllaha, mbats da fətrabi kə ghəravatər nə wan kə zaa dəgzəg kwa fəvara kə ghəllah, adaba hətsahətsan nə fadghəraatəra biya?

11 Tədvad kwaha, sərgasərgəragħna da nəg kə duula mbədəg kə zaraaba kwa ēmtsan nə tləkatəg mbakŷarvad iina.

12 Akwama ғagamtərabag kə haip kə zaraaba-

haru tədvad fətəra 6a dəgiti ghwada, amaa 6agar haip kə Tləkatəga nə uurama.

¹³ Mbakyarvad kwaha akwama zaa dəgzəg wa da fəgara zəraabagh kə mbədəg tə duula, ən dügen kə zaa tləu haik kə mbədəg kə zəraabar tə duula.

9

Dəgshiga lii batləra

¹ Ən maay naiy də kwara ghər biya? Nii ən dlakulva gyiya yesu bihi? Nəghəghanabi nai kə Yesu Yaazhəl biya? Nii dəg shigar ma Yaazhəgəl bihi?

² Akwama ən dlakulva gyiya Yesu bi nai vak uuolah biya, ən dlakulva gyiya Yesu nai vakaruwa adaba kuuram nə dəga sərga taakiya ŋ dlakulva gyiya Yesu naiya.

³ Ən ngədləg ndkwah nai kə ghərar vak lii arna sərra ndzəganara.

⁴ Mbats kəm maay də ndzəd vəlkəmnd nə uud kə dəg zhəga ard yuwa hubəg biya?

⁵ Kəm maay də ndzəda gwiyav də əmghwassahamənd band kwa 6ag nə kyalmaha lii 6a tləri, ard zaraabah ma gata Yaazhəgəla, ard kefas biya?

⁶ Nii ba kaiya ard barnabas ha wa nalnəg kə barari kəskəmnd 6a tlər gəlla ghayaməndi?

⁷ War wa batləra tlauja təhalakwaha iin wa gəlla ghəraani? War wa uusa ghuha inabi, kwal hu6gwibi kə yuwan biyi? War wa piiya almana, da pəlarvan hu6a watli? ?

⁸ Ən taa kwana kwakyarvad dəgiti naag nə uuda? Taagabi na adzahadzah muus ndkwahiin biya?

⁹ Adabb viindaviindan ma adzahadzaha muusa taakiya, “mbusarbi kə ghai kə tlusəg ma sarta buga hiya biya,” ba tlah pall wa fəg nə Daadamazhigəl kə hyəmi tə iitəra?

¹⁰ Tagav da mbakyarvad kəmyam nə əlbəgiin biya? Ba jirjiira, viindava mbakyarvad kəmyamma. Abi kalkalan kə daada uusəga ard dadda bugahiya fadghər kə tləkəna dəgshigaan matlra guuha.

¹¹ Akwama riitamənd riig kəlbəga Daadamazhigəl ma ərvədamahufaruwa, aiciya, dəgit dyak vakamənd akwama ghudamənda ghudəg tləraru kwa hulfa dəga duniya biya?

¹² Akwama tləkənatləg nə kyalmah kə ndzədə 6a kwaha, mbats, jamtərubi nəmnd də 6a kwahiin biya? Bakəvakwaha, 6agamnd bi kə tlər də ndzədəmənd biya, famənda fəg kə huđda 6agaməndbi kə dəgiti da tsəgarva taa əlbəg marawa tləkatəga.

¹³ Mbats, am sərgai taakiya lii 6atllər ma guda Daadamazhigəla ar tləkəna ba vakwahiin kə dəgzəgaatər biya? Lii 6atləra tə 6agadiya, ar tləkəna ba dəga kyuuləg nə iitər kə dəgshigatər biya?

¹⁴ Bandkwah dlaňa, tagadatag nə adzahadzaha Yaazhəgəl taakiya lii taa əlbəg marawa ar da tləkəna bavakwahiin kə dəga pəla puutatəra

¹⁵ Baganbi nai kə tlər aandzu də pal ma kwana-haan kə kwara ghər biya, adaba ən viinda kwanən naiya mbakyavad 6agwi nə band kwah biya, ng-guləm ən əmtsən nai təghər kwa da tsəkwava nə uuđ

kē tsa kuusghēg dē kwanna.

16 Aandzu ban 6a tl̄era taa əlbēg marawa , nalbi adabanē wan kēdēga tsa kushēg kēskaiy biya, adaba barari kēskai 6atl̄era, dēga zhuwadaal kēskai akwam ən maay 6atl̄er taa əlbēg maraw biya.

17 Akwamana 6ag kwakyarvad naaga ghērarra naiya, ma pēlgwapēlēg nēuuud kē dēgshigara, adaba ən 6ag kwakyarvad nēgha gyiya biya, vēlghwa langyi nē Daadamazhigēla.

18 Auci nēdēgshigari? Dēgshigara, iin taa əlbēg marawa, ən tagaan ba gyagyaana. Ən maay 6a tl̄er dē kwara ghērēn tlankēna naiyin ma tl̄era taa əlbēg maraw biya.

19 Bakēvakwana ən Eva aandzu war naiy biya, nandalnēg kē ghērar kē Eva aandzu ba wara, adaba ən tlēkēna kē uudah ba dyēka.

20 Vak yahudaha, nanalnēg band zhiil yahudah nai kiyava dzahdaan kē yahudaha. Kwar ma kwarēg adzahadzaha musa, iin nēdal kē ghērar band daddakwa kwarēg na adzahadzaha, aandzu ba adzahadzahbi wa kwara kaiy biya, mbakyarvad ən dzahdaan kē lii kwarēg nadzahadzaha.

21 Vak lii ar maay ma kwarēga adzahadzaha muus biya,nanalnēg nai band daddakwa maay ma kwarēga adzahadzaha muus biya, kwakyarvad ən taaki maay na adzahadzaha Daadamazhigēl 6atl̄er dē kaibiya, əndkwah biya, ən mazhangēl kē adzahadzaha tlēkatēg naiya, kiyava saa dē lii ar maay mazhangēl kē adzahadzaha muus biya.

22 Lii hētsahētsan nē fadghēraatēra, nandalnēg nai kē ghērar band daddakwa hētsahētsan ma

fadgherà kiyava saa də iitèra, dlañña nanalnèg nai aandzu hulfa kwar kə dègita vak aandzu hulfa kwar kə uudaha adaba ma ńagaba ndandara ən kattèrt kə kyalmaha.

²³ Baganabag nai badèm bandkwana mbakyarvad əlbèg marawa, kiyava tlèkènatlèg këskai kə dègshigar ma barkaana.

²⁴ Mbats am sèrgabiya, vaka 6a dèrra balla əmndèrga, badèm nə lii balla əmndèrga arba këlla ndzèdaatèra ar jaara kə pallatèra, ba pal miitèr wada zaa firbiya?

²⁵ Ar ndaigan nə lii 6a dèr kə ghèraatèr ma kwar kə dèrra, ar 6a kwana kwakyarvad ar tlèkèna kə dègshigaatèr kwa da badzèga, adaba dèg shigamnda da maay badzèg biya.

²⁶ Mbakyarvad kwaha balla əmndèrgara da nègalbi gyan biya, tsa dèmbara ən tsèg ma fèdbiya.

²⁷ Adaba ən ndaiya vèghara, nandalnèg Evaara, mbakyarvad aa nalbi dlañ tèhala taa əlbèg maraw kækai kə kyalmaha, kai kata ghèrarra da tsuwava nə uud kə tlèkèna zaa fiira.

10

Ndaig tèghàr kə ńagarnəs kwatənah ka ghalla

¹ Aiciya, ən naagan am sran zaraabah taakiya, daadijähämiiyamma badèma ndza hèdavtèrdù da akumba tə duula dagalla, badèmmatèra daral bama taataka yuwa haiya.

² Bagavtèra bama akumba ard yuwa haiy nə tsufèg kə iitèr badèm ma gata adzahadzaha musa.

³ Badèmmatèra zaruuzèg kə dègzèg aa shidkwa cacuwana cacuwana,

⁴ Badəmmatəra huñaruu huñeg kə yuwa shidkwa caccuwanacaccuwana. Adaba huñaruu yuwa ma akura shidkwa cacuwana, kwa da dagal əmtad də iitəra,kwahiin kə akura iin tləkatəga.

⁵ Bakəvakwaha cəngubi nə Daadamazhigəl kəmtakəra kyamahatər biya, cəbavtəra cəbəga ma təghaala.

⁶ Ndakwana, nalnəg nə wannahaan kə dəgitah kə garava kəskimyam haik 6a dəgiyah ghwada bandkwa 6ag nə iitəa.

⁷ Namalbi kə lii ar 6argarnəs kwatənahər kə ghəllah band kwa naral nə kyalmah biya. Adaba viindaviinda makakkada Daadamazhigəl taakiya,“caahwarara caahwarəg nə uudaha ar zəgaana ar huñgaana, baz shakalga ard gwaragwar biya.

⁸ Bagiiyambi kə gwaragwar bandkwa 6ag nə kyalmah biya, adaba ba daval palla əmtsahara əmtsahəg nə uudah alfu kulbuwa.

⁹ Fishambi kə Yaazhəgəl band kwa 6agar nə kyalmaha biya, baz ghwatəraghwag nə ghavalaha əmtsahara əmtsahəga.

¹⁰ Zavambi kə ghai band kwa 6ag nə kyalmah biya, adaba cibatəracibəg nə zarha 6əlga Daadamazhigəla.

¹¹ Dəgitahan dzəghardzəgna də iitər na garava, viindavaviindəggə mbakyavad 6əlkiyama nə ndaiga, kəskəmyamən tlakiyama nə zamanna.

¹² Mbakyavad kwaha, akwama agha tlatla taaikya baghabaag ku shiga,aiciya, fafəg kə hənkala mbadabiya.

¹³ Maay nə fəshigi tlakuratləg kwal dzəgharbi də

uudah biya. Adaba Daadamazhigəla uuda jirjir nə iina da dugharbi am dəm damma fəshig kwa juujig kə ndzadaru biya, akwama daməmdəg dat duula fəshiga, da wurkurant wurg nə Daadmazhəgəl ngədləga kwam da bəshəg nə uurama.

¹⁴ Mbakyarvad kwaha, kuraməm ən waikur naiyna, aduumarsdug kə əagar kwatənahər kə ghəllaha.

¹⁵ Ən tagkur kwana adaba am də hənkal nə uurama, zharamzharg ba nə uuram kə dəgiti ən tagkur naiya.

¹⁶ Kuwa langyi dəga barka nə iina, kwa kiyam taa uus dəvakiya, mbats ba iin wa fəkiyama ndzəgan pal ma avəza tləkatəg biya? Bruudiin kwa kiyam kalna nə miiyamən wa fəkiyama ndzəgan pal ma vəgha tləkatəg biya?

¹⁷ Adaba bruudiin ba palla, mbats kəmyamən kiyam ba dyək na kiyam ba vəgh palla, adaba badəmma miyama kiyam zaa ba bruudi palla.

¹⁸ Zharamzharg kə uudaha israila. Mbats lii zaa dəga kyuuləga, ar ba pal nə iitər ma zaa dəga kyuuləg wa vəlavə kə Daadamazhigəl tə bagadiya kyuuləg biya?

¹⁹ Awa ən tlatləg nai vakwani? Dəgiti həravara kə ghəli ci nə dəgit marawa? Nii ghəlha ci nə dəgit marawi?

²⁰ Əndkwah biya, ən tlatla yaakiya, dəga kyuuləgi kwa vələg nə lii əagar kwatənah kə ghəlla, ar vəlga kə sgatanaha, kə Daadamazhigəl biya. Ən naiy am nal band shatanah biya.

²¹ Ba gabi am huşu ma kuwa langyi tləkatəg biya, dləba am zuu kə dəga shatanah biya.

²² Kiyam pəkya ghaya Yaazəgəl nii? Jiyamujig kə

iin də ndzəd̥ hi?

*Bag kə dəgita kwakyarvad fəvaran
Daadamazhigəla*

²³ “Badəm nə dəgita haiyakiyamanthaig nə uuda,”dlaba ba dəmbi nə dəgitah məng nə tləran biya, “badəm nə dəgitaha haighwanthaig nə uuda,”badəmbi nə dəgitahi kwa da məng tləran biya.

²⁴ Bagarbi ba kə ghəragħ kə dəgit maraw biya, 6agarbag baz zəraabagħa.

²⁵ Zamzəg badəm kə hulfa dəgiti valav vaka valla tluwa, bamam ndavna də ndavəg biya, mbakyarvad haik ndzaməgan kəskuuram ma ərvəmahudaru kə vakavaki aa səgal də tluwəna.

²⁶ Adaba tagatag nə əlbəga Daadamazhigəla taakiya, “Duni badəmma baz dəgiti ma vakaita ba dəga Daadamazhigəla,”

²⁷ Akwama sahakurətdahəg nə daddakwa maay gata Yesu da za kaffa, ma haiyamanthaig kə dagauwa, zamzəg badəm ku hulfa dəgiti vəlkur nə iina, bamam ndavna də ndavəg biya, adaba haik dzaməgan kəskuuram ma ərvədmahudaru kə vakavaki aa səgal də dəgzəgiña.

²⁸ Akwama tagakuuratag nə uuđ taakiya ,“Aa hərva mbakyarvad ghella,”zambiya, mbakyarvad zhara ndzəgana uuđeraru də dadda kwa tagkurrataga, adaba haik kə haip tə ghəraruwa.

²⁹ Ən tlatla dəgiti da dzaməg nə iin ma ərvədmahudaana, dəgaruu biya. Aiciya, da tagan nə uuđaru pal taakiya“Aujibəg kə dzamaghəra uuđan da tsəkwawa kə kwara ghərari?

30 Akwama taganarataq kə uus kə Daadamazhigəla lakwti ən da zaa dəgzəga, aujibəg da ghudgus əlbəg nə uud təghər kə dəgiti naa zəg naiy tambar taganarataq kə uus kə Daadamazhəgəli?

31 Aiciya, badəm nə dəgiti am ɓag nə uurama, aandzu am zəg də zəga, aandzu am huɓəg də huɓəga, ɓagamɓag mbakyarvad galla Daadamazhigəla.

32 Namalbi kə duula ɓa haip kə yahudah biya, aandzu ma lii ar yahudah biya, ma dlamakəlaaa lii ar gata Daadamazhigəl biya.

33 Bagamɓag band kwa ən ɓag naiya. Ən ɓa kəla ndzədar ma ciinguu aandzu ma ba war kəmtakər dəgitahi ən ɓag naiy badəmma, kwakyarvad ghərar pal wan ɓag naiy biya, ən ɓag kwakyarvad uudah ba dyəkka, adaba maraa tləkəna kə katəgga.

11

1 Gatamgatəg kə garav də kaiya, bandkwa ən gatəg naiy kə garava tləkatəga.

Tsag təghər kə mbussa ghəra

2 Ən galakuuram naiy mbakyarvad am dzamkwadzaməg aandzu ba mauwa, dlaña həkyamnahəkyəg kə dəgiti tsagankuru naiy ba vaiyvaiya, ba kalkal də kwa vəlankur naiya.

3 Adaba ən naagan am səran taakiya, Tləkatəg nə maal təghər kukwar kə uuda, Zhiila dlaña maal təghər kə uusaana, Daadamazhigəl nə təghər Tləkatəga.

⁴ Baðəm nə ghwalvi dzəgwazhəgəl ma 6a dəga jappəra mbuuusambuusan ghəraana fəgharabi kə maalan biya.

⁵ Dlaða baðəm nə uusi dzəgwazhəgəla ma 6a dəga jappər kwal ugwədga dankwaliya, nenghana nennəg kə zhiila, ba kalkal mandki aa uusəvardan ghəra.

⁶ Akwama lawaləg nə uus kə ugwəda dankwaliya, aa uusdauusəg kə ghəraana, adaba dəga zhəruu kə uus uusaghəra, aa ugwədəg kə dankwaliya.

⁷ Kalkalanbi kə ghwaləv mbuusa kə ghəran biya, adaba garava Daadamazhigəla ard ndangħəraana, dlaða uusa mara ndangħəra zhiilaana.

⁸ Savda ma vəgha uusbi nə ghwaləv biya, bamma uus wa savda ma vəgha ghwaləva.

⁹ Bagavabi nə ghwaləv mbakyarvad uus biya, bamma uus wa 6agava mbakyarvad ghwaləva.

¹⁰ Mbakyarvad kwaha barari kə uus ugwəda dankwaliya, mardan taakiya də ndzəd nə ghwaləva, mbakyarvad zərbəlgaha Daadamazhigəla.

¹¹ Bakəvakwaha, tagwabi nə uus də ghwaləv ma tləkatəg biya, ghwaləv dlaða tagwabi də uus ma tləkatəg biya.

¹² Bandkwa səghal nə uus ma vəgha ghwaləva, uus dlað wa yaa ghwaləva, adaba baðəm nə dəgita 6aga ba Daadamazhigəla.

¹³ Zharamzharg ba nə uuram də ghəraruwa, 6aga6ag kə maraw nə uus dzəgwazhəgəl kə Daadamazhigəl kwal hədəna kə ghəraana?

¹⁴ Tsagakurutsag nə dzəganaru taakiya akwama dughardug nə ghwaləv kə guuja ghəraan ba fi-

ikəmma, dəga zhəruw nə iina.

¹⁵ Kiyava uusi də guuja ghəran dladda, dəga ndangħer vakaana, adaba vəlavavarvələg nə guuja kiyava həddha ghəraana.

¹⁶ Akwama məng nə daddakwa haighantbi kə kwa nə iin ya, kəm sərgabi nəmnd kwatlern kadzahadzah biya, bandkwah dlab nə kyalma zaraabaha lii gatəga.

Dlađvaka zaa jibiya Yaazħəgəla

¹⁷ Təghər kə dəgiti tagankur naiya, dləbankurət biya adaba dzahavaruwəna ghwađda dəga jirjir biya.

¹⁸ Bamma dzahavaru ba zuunga kwa dza-hamvət nə uurama, cənganacəng taakiya məng tagwazha tagwaz ma taatakaruwa, haiyananthaig nə də əlbəgiina.

¹⁹ Ba jirjiira tləvkənatləg nə tagwazha tagwazh ma taatakaruwa, adaba nəghəvakan nə uudaha jirjir ma taatakaruwa.

²⁰ Mbats am dzahav kwakyarvad zaa jibiya Yaazħəgəl biya.

²¹ Adaba vaka zaa dəgzəga, ma bawara tsədi kə ghər vaka zaa dəgaana, maay wa ləhuud biya Duuvars nə watlern mbəsha waiya, kwatlurna hubuuhubəga kə kya tsaatsəga.

²² Am maay də hənyahaaruwa kwam ndzəga nuurama am zəgaana am huħəgaan biya? Nii amaa nenna dlamakəlaaa lii gata Daadamazħəgəlhi, am vəltər dlađ kə lii ar maay də dəgith biya? Auci wan da tagkur naiyi, ən da dləba kuuram mbakyarvad kwan ciya? Bagabiya ən maay dləba kuurami.

Zaa jibiya Yaazħəgəla

23 Dəgitən caawana naiy vak Yaazhəgəl kwa tagankur naiy taakiya, ma huđavəda kwa vəlavvət nə Yaazhəgəl Yesu, kəssant kə bruudiya,

24 Təhala kwa taghar nə iin kə uus kə Daadamazhigəla, kalna kə iina, aiyama, “Kwanna iin nə vəghaara, kwa vəlavda mbakyarvad kuurama. Ndza ba 6agaməbag band kwana kiyava dzamkwadzaməga.”

25 Bandkwah dlaňa təhala zaa jibiya, kəssant kə iin kə zər kuuwa amaa, “ Kwannə kə zər kuuwa iin daala langiya avzara, 6agaməbag bandkwana ba tuuk sarti am huđəg nə uurama, kiyava dzamkwadzaməg kəskuurama.”

26 Ba tuuk sarti am zəg nə uuram kə bruuiya, dlaňa am huđəgan ma zərkuwa, am 6əla tləghəga əmtsəga Yaazhəgəl, tangw dama sarti da saay nə iina.

Zaa jibiya Yaazhəgəl bad ərvədmahud palla

27 Mbakyarvad kwaha badəm nə daddakwa zəguu bruudiina, ma huđəguu ma zərkuwa Yaazhəgəl də ərvədmahud pall biya, bagharabag kə haip kə vəgha Yesu ard avzaana,

28 Ma ba wara aa sərasərg kə ghəraana, təhalakwaha ka zəgan kə bruudiya ard huđəgaan ma zərkuwa.

29 Badəm daddakwa zəguu bruudiya, ma huđəguu ma zərkuwa kwal fəgarafəg kə vəgha Yaazhəgəla, səghardasəg kə dlad kə ghəraan tədvad zəgaana ard huđəgani baga nə iina.

30 Iin wa dzəghardzəg ma kuuram ba dyək nə lii də maira ndzəd ard yangbiyya, kyalmah ndakwani əmtsahara əmtsahəga.

³¹ Adaba akwama səryamasərg kə ghəramiiyama ba marawa, da maay nə uud vəlkiyam dlađ bia.

³² Akwama Yaazħəgəl wa da təkiyam sharia, kiyam ndaiya ghəramiiyama haik vəlkiyam dlad kə uud əmtad də uudaha duniya.

³³ Mbakyarvad kwaha zaraabahara, akwama dzahamvətdzahəg da zaa dəgita, am pakant kə zaraabaharuwa.

³⁴ Akwama məng nə daddakwa njekən waiy ma kuurama, aa zuuzəg kə dəgit sagal hənyaha, aa nalbi taakiya dzahavaruwənna da səkurda dlad biya. Təghər kə kyalma dəgitaha, akwama guyanagwig sagauwa ən da tagkurtaga.

12

Vəlgah shah shah vak shədkwa cacuwana

¹ Ndakwan ciya, zaraabahaara, təghər kə vəlga shah shaha vak shədkwa cacuwana cacuwana, ən naiya am ndzan kwal sərgasərg biya.

² Ma sarta kwa ndzam lii gata Daadamazħəgəlbi nuuram biya, sərumsərg taakiya, valakurda də valəg nə uuda, ndzam ғagarnəs kwatənahər ghəllaha kwar maay də shiflуг biya.

³ Adabad kwaha ən naagan am nəghakan taakiya, maay nə daddakwa shədkwa Daadamazħigəl wa ғatħlər də iin da taakiya, "Tlafatlfan nə Yesu biya!" dlađa maay nə wada tagdatag taakiya, "Yesu Yaazħəgəl nə iin biya," bamma daddakwa shədkwa cacuwana cacuwanan wa ba tlər də iina.

⁴ Məng nə vəlgah shah shaha, ba shədkwa cacuwana cacuwanan pal wa vəlgan badəmma.

5 Məng nə duulah shah shah kə dəga 6a tləra, ba Yaazhəgəl pal wa 6agvara.

6 Məng tlərah shah shaha, ba Daadamazhigəl pal wa vəlga aandzu ma bawar kə ndzəda 6agan badəmma.

7 Vəlghar vəlg nə Daadamazhigəl aandzu ma bawar kə shədkwa cacuwana cacuwanan kiyava margar dəgit marawa.

8 Kwatlərna vəlavər nə dəga tsaga dabariya tədvad shədkwa cacuwana cacuwanan, kwaklərn dlaşa vəlavər nə dəga tsaga sərgasərga tədvad shədkwa.

9 Kwatlərn dlaşa vəlavər nə dəga fadghəra tədvad shədkwiina, kwatlərna vəlavər nə dəga mbahuuda tədvad shədkwa,

10 Kwatlərna vəlavər nə dəga 6a tləraha jappərra, kwatlərna dəga tlayangnəra, kwatlərna dlaşa dəga tagwaaka ndzəgana shədkwaha, kwatlərna dəga sərga taa ghaiyah shahshaha, kwatlərn dlaşa dəga gwiyya ghaiyah shahshaha.

11 Badəm nə wanahaana ba shədkw pal wa 6agaana, dlaşa biin wa tagwan aandzu war band kwa naagant nə iina.

Badəmmamiiyama kiyam ba uu6iiya vəgh palla

12 Bandkwa ba pal nə vəgha, dlaşa uu6iiyah təvakai ba dyəkka, aandzu ba məng nə uu6iiyah ba dyəkka, ar ba vəghəg palla. Bandkwah ci kə Tləkatəga.

13 Adaba 6aggakiyama 6ag nə uuud kə tsuufəg badəmmamiiyam tədvad shədkwa palla damma vəghəgha palla, aandzu yahuudaha aandzu kwar yahuudah biya, ma Evva nə iina ma

daddakwa kwara gh̄eraana, badəmmamiyama huññiyamuñhuñeg bamma sh̄edkw palla.

¹⁴ Vəghəgħa uuñii pal bi nə iin biya, uuñiiyah ba dyek tə vakaiya,

¹⁵ Akwama tagatag nə sh̄eg taaki, “Adaba ən dəv bi naiyama, ən, maay naiy ma uuñiiya vəghəg biyama,” atar ba tagda kwana tsəgarvabi kə nəg kə uuñiiya vəghəg biya.

¹⁶ Bandkwah dlañ nə hyəmiya akwam tagatag taakiya, “ən gyi bi naiy biya, adabād kwaha ən uuñiiya vəgh bi naiyama,” atar ba tagəda əndkwaha tsəgarvabi kə nəg uuñiiya vəgh biya.

¹⁷ Akwama badəm nə vəgh ba gyiya, ma da ciingav ndandar nə əlbəgi? Akwama badəm nə vəgh ba hyəmiya, ma da shiyav ndandar nə dəgiti?

¹⁸ Fahafahəg nə Daadamazhigəl kukwar kə uuñiiya vəgh band kwa naag nə iina.

¹⁹ Akwama badəm nə vəgh ba uuñii palla, ma mər ha kə kyalma vəghi?

²⁰ Ii wan kwana məng nə uuñiiyah ba dyakka, ba pal nə vəgha.

²¹ Tagardabi nə gyi kə dəv taakiya, “maay nə lambar də kəgh biyama,” aandzu ma ghər wa tagar kə shigah taakiya, “maay nə lambar də kuuram biya.”

²² Əndkwah biya, uuñiiyah i kwama zharav ar maay də ndzəd̄ biya, iitər wa məng nə tləraatəra.

²³ Uuñiiya vəggħahi kwa kiyam zharag mandki darətbi dat kyalmah də ndangħər biya, iin wa kiyam fətəraa nə miyyamma.

²⁴ Dlañ uuñiiyahha vəghħammiyamən kwa maaraw kə zhargħenna, 6adləghani 6adləg nə

Daadamazhigəl kə vəgha fahət kə uubiiyah kwa maay ndang kiyava məng nə tləraana,

²⁵ Adaba haik tləvkəna tləg tagwazh tagwazh tə vəgha, bamma uubiiyah war fa kyəmiy tə ghəraatəra, kwa ba dəgit palla.

²⁶ Mbakyarvad kwaha akwama tlakənatləg nə uuñii pal kə vəvvəra, badəmmatra ar cəngan kə njigana, akwama dləbavant dləbəg nə uuñii palla, badəmmatəra ar ba hwadaga əmtada.

²⁷ Badəmmaruwa am vəgha tləkatəga, ma kwararuwa am uuñiiyana.

²⁸ Ma huda dlamakəlaaa lii gatəg Yesu, faafəg nə Daadamazhigəl kə lii 6agar tlər kə Yesu kə dəga zuungwa, dəga buwa tlayanngaha, dəga həkərdə lii tsaga dəgita, ka lii 6a dəgaha jappəra, ka lii vəlavtər vəlga mbahuudaha, ard lii məlgaru kə uudaha, ard lii fakyəmi tə tləra lii gatəga, ard lii sərga taa ghaiyah shah shaha.

²⁹ Badəm nə uudah ba dlakulva gyia Yesuni? Ar badəm ba tlayangahhi? Badəmma ar ba lii tsaga dəgit hi? Nii ar badəma ar ba lii 6a dəgaha jappər hi?

³⁰ Badəmmatəra ar ba də vəlga mba hə uuñahhi? Ar badəmma ar sərgasərg kə taa ghaiyah shahshaha? Nii badəmmatəra ha sərgasərg kə gwiya ghaiyahhi?

³¹ Gatamgatəg kə vəlgahi kwa juujig də ndanghəra, ənda markurmarg kə 6uuli kwa juujig badəm də marawa.

13

Wayakəva

¹ Aandzu ba mana sərgasərg kə taa ghaiya uudaha shah shaha ard dəga zərbəlgaha Daadamazhigəla, akwama ən maay də wayakəvər biya, nanalnəg band talenlenga kwa tlaav ba gyaagyanna, aandzu gangga kwa tlaav ba dyək dyəkka,

² Aandzu ba mana sərgasərg kə taa tlayangəra, ən nəghaakan kə dəgitah shibashiən badəmma, dlaşa ən məng də dyəmdyəma badəmma, ard fadəghər ba vaivaiya, kwan da gantgəg kə aghwa, akwama ən maay də wayaikəvər biya, maay nə dəgiti ən tuuk vakai naiy biya.

³ Aandzu ma vəlandavələg kə dəgiti ən dəvakai nai badəmma, ən vəldan dlaş kə vəghara həvara kaara, akwama ban maay də wayakəvər biya, ən maay də dəkshiga aandzu ndaw biya.

⁴ Waiyakəvəra fəgara fa ərvədmahuda ard taa jir kə uuda, waiyakəvəra maay də səlg biya, maay fəgara tədəfa fədəavgħa ,ard daaga ghər biya.

⁵ Waiyakəvəra Maay də naa ghər biya, maay dlaşa fa dagar ma uudah biya, maay pəkya għaiy biya maay həkya dəgit għwaḑ mahud biya.

⁶ Naay nə waiyakəvər kə 6a dəga kəladər biya, bamma naa 6a dəga jirjira,

⁷ Waiyakəvəra fəgara fa ərvədmahud kə uu, ard fadghəra aandzu tauwa, ard pakka dəgita, ard 6əshgaana aandzu ba ndara.

⁸ Maay għyənng nə waiyakəvəra ba tangw dama zərazər biya, taa tlayanngəra da dagal zamanana, taa ghayah dlaşa zəgga, dyəmdyəməra da għyənnga.

⁹ Bak jirjira, dyəmdyəməra miiyama rəghħət biya, taa tlayanngəra miiyama rəghħət biya.

¹⁰ Akwama da saahii səg nə daddakwa rəghgha rəghghana, təhalakwaha daddakwa rəgha biya da nəga.

¹¹ Ma sartən zarhərara, ndzan taa ba əlbəga zarhərra, ndzan dzamaghər band dəga zarha, ndzan vəla farwut band dəga zarha. Ghubaranət ba naiya kal dugarsdug kəskai kə hənkala zarhərra.

¹² Adaba ndakwana kəm zhara garava ma akwatərama band avədvaavəda, daghuvaliina kəm da zharg ba ghwəm də gyiiya, adaba ndakwana sərgasərgara rəghghət biya, daghuvalaana sərgasərgərra da rəghghəg ba dyəkdyək band kwa fakwi nə Daadamazhigəla.

¹³ Ndakwan ciya, dəgitahaan həkərdəna mənga bak jijira, fadghəra, pakka dəgita, ard waiyakəvəra, badəm miitəra ba waiyakəvər wa dyəkka.

14

Vəlga sərga ghaiy shahshaha ard taa tlayanngəra

¹ Gatamgatəg kə duula waiyakəva, dlaşa am gatəgaan kə vəlga sərgasərg vak shədkwa caccuwana caccuwana, ndə dəga taa tlayanngəra.

² Adaba daddakwa taa ghaiy shahshaha tag də uudah biya, tag də Daadamazhigəla, adaba maay wa nəghəgaka nəghəg kə dəgitahi tag nə iini, mbakyarvad taa dəgitahi shibashiğana tədvad ndzəda shədkwa cacuwana cacuwana.

³ Daddakwa taa tlayanngəra tagtər kə uudah kə əlbəga kiyava məltəruməlga fətərna kə ndzəda, dlaşa tagtəra kə dzəgwaggha.

4 Daddakwa taa ghai shahshaha məlgaru bak kə ghəraana, adaba daddakwa taa tlayanngəra məltəru kə dlamakəlaaa lii gatəga.

5 Mana naag nai badəmmarluwa mamma taa ghiy shahshaha, bakəvakwana mat naagara mamma taa tlayanngəra. Daddakwa taa tlayanngəra juujig ku daddakwa taa ghai shahshaha, bama məng nə daddakwa sərgasərga kə gwiya ghaiyiina kiyava məlgaru kə dlamakəlwa lii gatəga.

6 Aici zaraabaharra, akwama danəvdəg da vakaruwa ən tagkura kə əlbəg də ghaiy shahshaha, auci wana məlkuru nai dəvakai, akwama danəvbi da vakaru də əlbəgaha ard dyəmdyəmər, ard tsaga əlbəga Daadamazhigəl biyi?

7 Bandkwah nə dəgitahan kwa maay də shifəgi band faakəlla ard kakanghya. Akwama cəngalbi nə tlavatər ba vaivai biya, da sərga ndandar nə uudan kə dəgiti tsava ard kwa fərtavvi?

8 Akwama fərtavantbi nə dərau ba vaivai kwa da cənngalcəng biya, war wa da gadlava da ghwaavi?

9 Bandkwah dla6 kəskuurama, akwama tagamatag kə əlbəg də ghaiya kwa nəghvaaka biya, da sər vaaka ndandar nə dəgiti am tag nə uurami? Ttagamatag kə əlbəg ba gyagyaana.

10 Məng nə ghaiyah shahshah ma duniya, ma kwaratəra ba tuuk kə əlbəga.

11 Akwama ən cənngabi kə ghaiyin biya, nanalnəg kə ghulab kə daddakwa ta əlbəgiina.

12 Bandkwah dla6 kəskuurama, ma bam hwadaaga tləkəna vəlg shahshah dəga shədkwa caccuwanacaccuwana, bagambag kəla ndzədaruwa am 6a tlər də lii da fəgara zaa vuuka kə dlamakəwa lii gatəga.

13 Mbakyarvad kwaha badəm nə daddakwa taa əlbəg də kwtlər kə ghaiya, aa dzug kə zhəgəla vəlvar nə sərgasərga gwiyya ghaiyiina.

14 Akwama dzəgwanadzug kə zhəgəl ma ghaiyi tlərna, ba kai də ghərar wa dzəgwazhəgəla, hənkalara maay əmtad də kaiyi.

15 Auci, wan da 6ag naiyi? Ən da dzugazhəgəl bad ərvidmahudara, ən dəgwadzug kə zhəgəl dla6 də nəghəgakanəghəgara. Ən bəlgabəlg kə ngəssa gala Daadamazhigəl bad ghərarra, dla6a ən bəlgabəlg baz ma hənkalarra.

16 Akwama maay əndkwah biya, akwama taghartag kə uus kə Daadamazhigəl ba maghəragħ kaltiya, da tag ndandar nə daddakwa cənngabi kə dəgiti agha tag nəng taaki, “Amin” təghər kə taa uusi agha tag nəng, akwama sərgabi kə dəgiti agha tag nəng biyi?

17 Aaadzu ba tagharatag kə uus kə Daadamazhigəl ba vaivaiya, məlgharuubi kə uuda nə iin biya.

18 Ən tagar uus kə Daadamazhigəl ən tagatag kə əlbəg də ghai shahshah təghər kəskuram badəmma.

19 Bakəvakwaha ma dzahava dlamakəlaaa lii gatəga, mana naag nai ən tagda kə əlbəg ba dlə6 də dzamaghərar kiyava tsagturu kə kyalmaha, təghər kə tagda əlbəgah dəbu kəlawə də kwtlər kə ghaiya.

20 Zaraabahara, dzamambi kə dəgit band zarhah biya, bamma tədvad 6a dəga kəladəra namalnəg band zarhaha, kuurama aa nalnəg nə dzamaghəraru ba kə dəga uudah maamala.

21 Viindaviindan ma kakada Daadamazhigəl taakiya, “Ən da tagan kə əlbəg də uudahah tədvad uudahi kwar taa ghaiy shahshaha, ard ghaiya

ghulabaha, bakəvakwaha ar maay cəngwanacəng biya, am nə Yaazhəgəla.”

22 Mbats, sərga taa ghaiy shahshaha mbak-yarvad dəga sərg kə yaa dadda gatəg biya, bamma kə lii ar maay gata yesu biya. Taa tlayanngəra mbakyarvad kə lii də fadghəra, kiyava lii maay də fadghər biya.

23 Mbakyarvad kwaha, akwama dza-harvətdzahəg nə dləmakəlawa lii gatəg badəmma, ma kwarayəra ar taa əlbəg də ghaiy shahshaha, ka sagau kə kyalma uudahi ar sərgabi kə dəgiti ar tag nə iitər biya, ma lii ar maay gata Yesu biya, mbats, ar maay tagan taaki am valagah biya?

24 Akwama taaki badəmmaruwa am taa tlayanngəra, ma tlakuratłəg nə daddakwa maay gata Yesu ard kwa sərgai kə dəgiti tagav biya, kaa cənngan kə dəgiti tagava, ngal ba pəlla ghəra.

25 Da kwada sagal nə dəgiti ma ərvədmahudaana, tədvadkwaha da mbuda dama haaya bagarnəs kwatənahər kə Daadamazhigəla, ngal taakiya, “Bak jirjira məng nə Daadamazhigəl ma kuurama.”

Aa bagav əag nə kwatənahər band kwa nahavva

26 Wan nə dəgiti ən tagkur naiy zaraabahaara, akwama da dzahamvətdzahəga, kwana əəla ngsa gala Daadamazhigəla, kwana tsaga dəgita, taa dəgitaha, kwana taa əlbəg də kwatlər ghaiy shaha, kwana gwiiya ghaiya. Bagambag badumma mbakyarvad məlgaru kə dləmakəlwa lii gatəga.

27 Akwama məng nə lii taa əlbəg də kwatlər ghaiya, aa juubi ba kə uu buwa ma həkərd biya,

aa 6agarbag ba tədəv tədəva, kwatlərna gwiiya dəgiti tagava.

²⁸ Akwama maay nə dadda gwiigan biya, aa ndzarandzəg ba dəw ma dzahava dlamakəlaaa. Aa tagartag kə əlbəg kə ghəra ard Daadamazhigəla.

²⁹ Lii taa tlayanngəra, aa tagartag ba nə uuud buwa ma həkərd kə əlbəga. Kyalmaha ar tsəgwa hyəmiya dəgiti tagava.

³⁰ Akwama taghartag nə Daadmazhəgəl kə əlbəg kə uuudani cəghurga vakwahiina, daddakwa taa ghaiy ba zuungwna ghacaan kə taa ghaiya.

³¹ Badəmmaruwa am tagatag kə əlbuga Daadamazhigəla, ba da palla palla, kiyava tsagan kə uuudaha, dlaba ar tləkəna kə ndzədə.

³² Lii vəlavtər nə sərgasərga taa tlayanngura, ba iitər də ghəraatər wa tagaana.

³³ Adaba Daadamazhigəla miiyama Daadamazhigəla ciya hənkal biya, Daadamazhəgəlaaa gabərra. Band kwaha vak dlamakəlaaa lii gatəga.

³⁴ Bagabag kə marau ar ndza nəmghwasah ba dəw ma dzahava dlamakəlaaa lii gatəga, adaba vəlavtərbi nə duula taa ghaiy biya, bama ar dəba dəgiti tagaa nadzahadzaha muus taaki.

³⁵ Akwama məng nə dəgiti ar naa sərga nə iitəra, aa ndavarndavəg vak zhiilahatər ma hənyaha. Adaba dəga zhərw kə ənghwasah taa ghaiy ma dla-makəlaaa lii gatəga.

³⁶ Fəgharzha bat kuuram nə əlbəga Daadamazhigəla, nii ba kuurama pal ha wa dal nə əlbugiin da vakaruwi?

³⁷ Akwama məng nə daddakwa tlatla taaki

tlayanng nə iina, aandzu ma vəlavər nə sərgasərgəra, aa nəghakanəghəg taakiya, dəgitahaan ən viindkurnaiyna əlbuga Yaazhəgəla.

³⁸ Akwama lawaləg nə uudan kə fa hyəmiya tə kwanna, ghəravan ndakwani da ləvwaləg nə uud kə fa hyəmiy tə vakaiya.

³⁹ Mbakyarvad kwaha zaraabahaara, naham-nahəg kə taa əlbəga Daadamazhigəla, tsamarəvbi dlaə kə uud kə taa ghaiy də kwatlər kə ghaiyah biya.

⁴⁰ Aa 6agavəbag nə dəgit bat duulan ba kalkalla, dlaəba badləvnanna.

15

Ciiga tləkatəg ma gətlaha

¹ Ndakwana, ən da dzamkurnəsdzaməg kə əlbug marawən kwa tagankur naiyiin zaarabahaara, kwa caawama nə uuramna, dlaəba kwa famdəghərət nə uurama.

² Tədvad əlbug marawa wa tlakəna nə uuram kə katəga, akwama həkyamnahəkyəg kə əlbugən tagankur naiyiin ba matrawa, ma maay ndkwah biya, fadghəraruwa ba gyagyaana.

³ Dəgitiin marauwən tagankur naiya, iin wa caawana naiy, taakiya, əmtsaəmtsəg nə Tləkatəg mbakyarvad haipahaamiiyama, band kwa viindaviindan ma kakkada Daadamazhigəla,

⁴ Taaki hədavahədəggə, dlaəba ciiyavantciig tə həng həkərda, band kwa viindaviindan ma kakkada Daadamazhigəla,

⁵ maradamarg kə ghəran vak kefasa, ard kəlawə tar buwa.

6 Təhalakwaha mardan kə ghəraan vak kə uudah kwa juujig kə dərmək dləba ba daval palla, kyalma-haatəra ar ba dlaba bad shifəga, kyalmah dlaba əmtsaharaəmtsahəga.

7 Təhalakwaha maradamarg kə ghəran vak yakuba, ard dlakulva gyi Yesu badəmma.

8 Təhalatər badəma, maradamarg kə ghəran dlaš vakara, bakəvakwaha aandzu ba ən uudi yaava tə duula jirjir biya.

9 Adaba kai wa hədiikən ma dlakulva gyiyaha Yesu, tlanalbi naiy kə dəaakwa nə uud də dlakulva gyiya Yesu biya, mbakyarvad kai wa vəlantər dlaš kə dlamakəlaaa lii gata Daadamazhigəla.

10 Mbakyarvad herərra Daadamazhigəl wa nanal naiy əndkwana, dlaša herərrən 6agghwi nə iina ba gyagyaan biya, adaba januujig aandzu kwar kə dlakulvaha gyiya Yesu də tlərra, bakəvakwaha mbakyarvad sərgasərgar biya, mbakyarvad herərra Daadamazhəgəli kwa əmtad də kaiya.

11 Aiciya, ma kaiya, ma iitəraha, badəmmamənda kəm taa ba əlbəg marawa, famdəghərt tədvad kwan nə uurama.

Ciig ma gətlaha

12 Akwama ba tagav nə əlbəg marawa ciiga Tləkatəg ma gətlaha, aujibəg ka cii kə kyalmaharu ar taakiya maay nə ciig ma gətlah biyi?

13 Akwama maay nə ciig ma gətlah biya, mbats, ciyyiit bi nə Tləkatəg ma gətlah bi ciya.

14 Akwama ciyyiit bi nə Tləkatəg ma gətlah biya, mbats, taa əlbəg marawamənda ba gyagyaana, fadghəraru dlaša nalnəg ba gyagyaana.

15 Nalnəgtaaki, tagamənda fiid təghər kə Daadamazhigəl ciya, adaba tagamənda tag kə əlbəg təghər kə Daadamazhigəl taakiya ciighantciig kə Tləkatəga, akwama ba ciighantbi tsa, bakjirjira maay nə ciig ma gətlah biya.

16 Akwama maaya nə ciig ma gətlah biya, mbats, ciiyavatbi ci nə tləkatəg biya.

17 Akwama ba ciiyavantbi nə tləkatəg biya, mbats, fadghəraruwa ba gyaagyaana, ba kəvakwana am ba ndzəganan ba ma haipaharuwa

18 Mbats, lii əmtsaharaəmtsahəg tə duula gata Tləkatəga, zaraazəg ciya.

19 Akwama faaghəra miiyam tə Tləkatəga kwak-yarvad ba kiyava ndzəgan kaltiya, mbats jiiyamu-jiiyam aandzu ba war kə dəga zhuwadaala.

20 Bakjirjira, ciiyavantciig nə Tləkatəg ma gitlaha. Inn wa təghal ba zuungw ma lii ma gətlaha. Bakjirjira maradamarg taakiya da ciiyav nə kyalmaha lii əmtsaharaana.

21 Aandzu ba səghəv tədvad uud nə əmtsəg, band-kwah dləb nə ciig ma gətlaha səghəv tədvad uuda.

22 Bandkwa əmtsəg nə uud badəm mbakyarvad Adamu, da ciiyav nə uud badəm mbakyarvad Tləkatəga.

23 Da ciiyav aandzu ma ba wara ba tədəv tədəvaana, Tləkatəg nə təghəga zuungwa, təhalakwaha lii ar da dəgan daghuvali da saay nə iina.

24 Kaa da sagau nə ghyənnnga duniya, ma sarta kwa da gwiigarda nə Tləkatəg kə tləksəran kə Daadamazhigəl Daada, təhalakwama da kəsatərvə kəsəg kə ndzəd kə lii kwarəga baz tləksəraatər badəmma.

²⁵ Adaba barari kē Tlēkatēg da kwarēga, bamma fatērdēmfēg kē tlēghumahaan badēm da miizhangyēl kē shigahaana.

²⁶ Dadda tlēghummi kwa dēga halli da ghyēhava, iin nē əmtsēga.

²⁷ Adaba tagaatag nē əlbēga Daadamazhigēl taaki, “fadēmfēg nē Daadamazhigēl kē dēgitah badēm miizhagyēl kē kwargana.”

²⁸ Akwama da nadalnēg nē Daadamazhigēl kē dēgitah badēm da miizhagyēl kwarga tlēkatēga, da nal dlaš nē zēran da miizhagyēl kē kwarga Daadamazhigēl kwa nadal dēgitah badēm da miizha gyēl kē iina, adaba Daadamazhigēl dēgit badēm badēmma.

²⁹ Akwama maay əndkwah biya, auwa da 6ag nē uudahaan, kwa 6agavtēra nē tsufēg mbakyarvad lii ma gētlahi? Ma ba maay nē ciig ma gētlah biya, aujibēg ka cii 6agavtēra nē tsufēg kē uudah mbakyarvad lii ma gētlahi?

³⁰ Aujēlbēg dlaš kiyam fa ghēramiiyam ba kēlahēng tē duula əmtsēgi?

³¹ Ən nēghēganəghēg kē əmtsēg ba kēlahēng zaraabahaara, bak jiijiira ən tsa kushēgh dē kuumram ma Tlēkatēg Yesu Yaazhēgəlamiiyama.

³² Akawama tē naaga uuda, ma 6aganabag kē ghwav dē dēktēghal ma Afisa, auci nē dēkghigari? Akwama ba da maay nē uud ciig ma gētlah biya. “Ba kiyam zēgaana kiiyam hu6ēgana, adaba kiyam da əmtsēg dlakadur biya?”

³³ Aa valkur dai nē uud biya, “Adaba ndzēgan dē kēladaha badzēgaan kē uuda jirjira.”

³⁴ Asamasaas da tē duula jirjira, am duuwant kē 6a haipa. Adaba kyalmaharuwa ar sērgabi kē

Daadamazhigəl biya. Na taakwan naiya mbakyarvad am dəm dama zhərwa.

Ciig ma vəgha

35 Ar da ndavəgan nə kyalmah yaakiya, “Da ciig ndandar nə lii əmtsahara əmtsahəg ma gətlahi? Ar da sagal də huulfa kwar kə vəghəghi?”

36 Kəgh dlagəna! dəgiti aghaa riiga nənga da maay sagal biya bamma əmtsaəmtsəga.

37 Dəgiti agha riiga nənga, da sagal bandkwahiin biya, ba zəraana, ma zəra hiiya ma zəra dəgiti tlərna shaha.

38 Ba Daadamazhigəl wa vəlga dzakəva vəgh kə zəra dəgita band kwa naag nə iina, ma kwar kə zəra dəgita bad dzakəva vəghaana.

39 Badəm nə tluwa ba dəgit pall biya. Uudaha bad hulfa dəgahaatəra, almanaha bad hulfa dəgahaatəra, diikaha bad hulfa dəgahaatəra. Kəlfah dlaşa bad hulfa dəgahaatra.

40 Məng hulfa ndərga ghərazhigəla, məng nə hulfa dəga haaya. Ndangəra dəga ghərazhigəla shaha, ndangəra hulfa dəga haaya shaha.

41 Ndangəra faciya shahha, dəga kyəlla shahha, dəga kwadladlah dlaşa shahha, məng dlaş nə kwatlər kə kwadladla shah də kwatlər kə kwadlad vaka ndangəra.

42 Bandkwah dlaş təghər kə ciig ma gətlaha, dəgiti aa riivariiga da ərtsəga, dəgiti aa ciivanta da maay ərtsəg biya.

43 Riivariig nə iin bamma dlada, ciivantciig ma ndangəra, riivariig ma maira ndzədəa ciivantciig dlaş ma ndzədəra.

44 Riivariig ma vəgha uuđera, ciivantciig dlađ də ndzəgana vəgha shədkwa caccuwanacaccuwana. Adaba məng nə vəgha uuđera, ba jirjira məng nə vəgha shədkwa caccuwanacaccuwana.

45 Viindaviindan bandkwah taakiya, “Adamu nə uuda zənngwa, kwa nal kə uuda də shifəga.” Adamudəga halla iin shədkwa kwa vəlla shifəga.

46 Dəga zənngw bi nə shidkw biya, dəga tluwa ard avz nə dəga zənngw lakwti kə shidkwa.

47 Uuda zənngwa ndərava də haaya, sal ma haaya. Dəga buwa sahi ma ghərazhigəla.

48 Bandkwa dəga haaya nə uuda, ar bandkwah dlađ nə lii dəga haaya. Lii ar dəga ghərazhigəla, ar da bandkwa sahii ma ghərazəgəla.

49 Bandkwa kiyam garava daddakwa ndərava də haaya nə miiyama, kiyam da nəg dlađ kə garava daddakwa sahi ma ghərazhigəla.

50 Dəgiti ən tagkur naiya wah zaraabaharra, adaba bagabi kiyam tləkəna kə gwiig ma tləkəsa ghərazhigəl də vəgha miiyam kwa dəga tluwa ard avz biya, bandkwah dlađ nə daddakwa da ərtsəga da maay gwiiya daddakwa maay ərtsəg biya.

51 Ciinngamciingga, ən tagkurtag kə dəgiti shibashibana! kiyam da bađəm əmtsəg biya, aiciya da gwiiyav nə garava miiyam bađəmma,

52 Ba daval palla, band kəbəkyəga gyiiya, ma ciingavaciing nə vərta dərawa, da ciiyav nə lii ma gətlaha də vəgh hulfa kwa da maay ərtsəg biya, da gwiiyav nə ndzəgana garava miiyama.

53 Adaba barari nə vəghən kwa ərtsəgəna da gwiiyav nal kwa maay ərtsəg biya, vəghəghi kwa da əmtsəga da gwiiyav nal kwa maay əmtsəg biya.

54 Təhalakwama gwiiyavant gwiig nə vəghən kwa ərtsəgən dat kwa maay ərtsəgən biya, dlaña vəghən kwa dəga əmtsəgən nal kwa maay əmtsəgən biya, da righəg ma sartakwa nə, əlbəgən viindava ma kakkada Daadamazhigəl taakiya, “Ghyəhavna ghyəhəg nə əmtsəga, zavuzəg nə fiir təghəra.

55 Kəgh əmtsəga, mər nə za fiiraghi? Kəgh əmtsəga mər nə guraghi?”

56 Abi haip nə gura əmtsəga, tlakəna tədvad shari nə əmtsəg kə ndzəda.

57 Tagiyyamartag kə uus kə Daadamazhigəl kwa vəl kiyam zaa fiir tədvad Yaazhəgəl Yesu Tləkatəga!

58 Mbakyarvad kwah zaraabahara kwan waikur naiya, ghacaamaghaciig ba marawa, ba kəlahənga am bagar tlər kə Tləkatəga, adaba am səran taakiya dlaðən am huñəg nə uuram mbakyarvad Yaazhəgəla ba gyagyaan biya.

16

1 Aiciya, əlbəga məltəru kə yaa daddaha gatəga, 6agam6ag bandkwa taganter nai kə dlamakəla lii gatəga kwa ma Galatiya taaki aa 6agarbaga.

2 Ma kwar kə laada, am fəgaan kə kwaña kalkala dəgiti tləkəna nə uuðana, bamma ən səgəv naiy lakwti am da dzaha dəgiti kwa da məlvaru kə uuð biya.

3 Akwama da danəv dəga, ən da 6əltərant kə lii haiyamant_haig nə uuðam də iitəra, əmtad də wakiita mara ghəraatəra.

4 Akwama 6agabag kə maraw ən dəv naiy ndak-wani, bar da pughkwazhana.

Badlava dagalla

⁵ Ən da dagau da vakaruwa da tagkur uusaa, təhalakwama gwayavagwaiga ma haaya makiduniya, adaba ən naagan kə dagal damma makiduniya.

⁶ Mbatak ən da zəlmazələməg vakaruwa, ən da ghyənnngəna kə viiyaksa vaksruwa, adaba am da məlwad ba kəla vakavaki ən da dagal naiya.

⁷ Də naagarbi akwama nəghankurnəghəg ən tsəkura də fət biya, mana naag nai ən baga kə həngah vakaruwa, akwama haighant nə Yaazhəgəla.

⁸ Ən da ghacig ma Afisa ən da pakant kə sarta fentikus.

⁹ Adaba wurghwantwurg nə uuđ kə duul ba bannang kiyava 6a tlər marauwa, aandzu ba məng nə tləghumah ba dyəka.

¹⁰ Akwama səghəvsəg nə timuti da vakaruwa, aa balabələg nə ghəraana aa gədzə biya, adaba iin ndakwani 6a tləra Yaazhəgəl band kaiya.

¹¹ Mbakyarvad kwaha aa nenne bi aandzu ma war biya, am məlaruwa də dəgitə kiyava sagau da vakara, adaba gyiiyar ba tə duula kə paka ba iina əmtad da zarabaha.

¹² Əlbəga zərabamiiyam Afullusa, ghalanghaləg ma səv da vakaru əmtad də kyalma zarabaha, haighant bi kə dagau ndakwan biya, bamma da tlakənatləg kə sarta lakwti da dagauwa.

Əlbəga mbasumbasa

¹³ Badlamvəbadləg ba marawa, am ghacan tə fadghəraruwa ba vaivaiya, am bəlgan kə magiya am fəgab kə ndzəda.

14 Badəm nə dəgiti am 6ag nə uurama, 6agam6ag ba də waiyakəvəra.

15 Aici, zarabahara, am səran taaki uudaha hənyaha Istafanus wa fararzhz ba zəngw kə pəlagħer ma haaya Akaya, vəlardavələg kə ghəraatər kiyava 6a tlər kə ya dadda gatəga.

16 Ən għalakurama am faara kə hulfa kwanahaan kə uudaha, ba tsaghwaha 6a tləramnd baðəmma kwa kəm huġa dlad də iitəra.

17 Cinganucing kəmtakera sagauwa Istafanusa, Fartunatus, ard Akaikus, kwa nəgal vakar mandki kuuram wa səgəvsəga.

18 Adaba 6agarwiibag kə dəgit maraw tərvidara, baz dəgaruwa. Hulfa kwan kə uudaha kalkalan ma fəfteraarana.

19 Araa tagkur uus nə dlamakəlaaa lii gatəg kwama haaya Asiya. Akila ard Biriskila, əmtad də dlamakəlaaa lii gatəg kwa dzaharvət ma hənyahaatəra, ar tagkur uss ba vaivai ma daaga Yaazħəgħela.

20 Badəm nə zaraabaha ar tagkur uusa. Tagamartag kə uus kə kyalmaharuwa əmtad də bərhuga.

21 Ba kai Bulus də ghərar wan viinda tagkur uusa.

22 Badəm nə daddakwa maay waiya Yaazħəgħel biya tlafatlafana. Aseg, Yaazħəgħela!

23 Hererrha Yaazħəgħela Yesu aa ndzandzəg əmtad də kuurama.

24 Aa ndzandzəg nə wayakəvar təghħer kəskuuram ma daag Tləkatəg Yesu. Amin.

**Glavda NT Portion
Portions of the New Testament in the Glavda language
of Nigeria**

copyright © 2024 Luke Initiative for Scripture Translation

Language: (Glavda)

Contributor: Luke Initiative for Scripture Translation

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 9 May 2025 from source files dated 10 May 2025

2a8aae58-fd4b-5cef-8aad-aa54853515aa